

МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН ТУШААЛ

2013 оны 03 сарын 29 өдөр

Дугаар 100

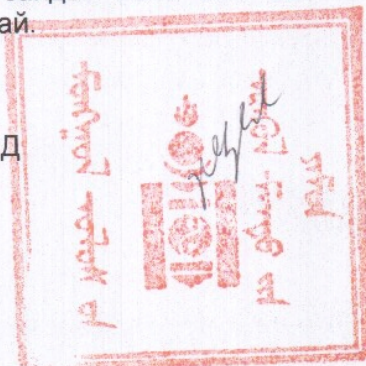
Улаанбаатар хот

Заавар, журам батлах тухай

“Эх, хүүхдийг амин дэм, бичил тэжээлийн дутлаас сэргийлэх” стратегийг хэрэгжилтийг хангах зорилгоор ТУШААХ нь:

1. “Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийн зөвлөмж хэмжээ, заавар”-ыг нэгдүгээр, “ЭМЯ-ны дэргэдэх олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийн хангамж, хэрэглээг үндэсний хэмжээнд зохицуулах зөвлөлийн эрх, үүрэг”-ийг хоёрдугаар, “Аймаг, нийслэлийн хэмжээнд олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийн хангамж, хэрэглээг зохицуулах ажлын хэсгийн эрх үүрэг, бүрэлдэхүүн”-ийг гуравдугаар, ОНБТБ-ийн талаарх мэдээлэл сургалт сурталчилгаа зохион байгуулах чиглэл”-ийг дөрөвдүгээр, “ОНБТБ-ийн хэрэглээнд хяналт тавих, үнэлгээ хийх, мэдээ, тайлан”-г тавдугаар, “ОНБТБ-ийг хэрэглэсэн жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн бүртгэл”(Маягт А), “ОНБТБ-ийг хэрэглэсэн хөхүүл эхчүүдийн бүртгэл”(Маягт Б), “Хүүхдийн хооллолт ба аминдэм, бичил тэжээлийн бэлдмэлийн хэрэглээний бүртгэл”(хүүхэд тус бүрээр)(Маягт В), “ОНБТБ-ийн хэрэглээний нэгдсэн бүртгэл”(Маягт Г)-ийг зургаадугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.
2. Олон найрлагат бичил, тэжээлийн ач холбогдол, зохистой хэрэглээний талаар явуулах мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааг эрчимжүүлэн хэрэглээг нэмэгдүүлэх арга хэмжээ авах, шаардлагатай зардлыг орон нутгийн төсөвт жил бүр тусгаж ажиллахыг аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газрын дарга нарт, олон найрлагат бичил тэжээлийн хэрэглээ хангалтгүй байгаа шалтгаан, эрүүл мэндийн нөлөөллийн судалгаа зохион байгуулж, хэрэгжилтийг мэргэжил, арга зүйгээр хангаж ажиллахыг Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн Хоол судлалын хэлтэс (Ж.Батжаргал)-д тус тус даалгасугай.
3. Энэхүү журмын хэрэгжилтийг удирдлага зохион байгуулалтаар хангаж, хяналт тавьж ажиллахыг Нийгмийн эрүүл мэндийн хэлтэс(С.Эвлэгсүрэн)-т, шаардагдах зардлыг жил бүрийн төсөвт тусган санхүүжүүлж байхыг Санхүү, эдийн засгийн хэлтэс (Д.Дамдиндорж)-т тус тус үүрэг болгосугай.
4. Энэхүү тушаал батлагдсантай холбогдуулан “Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийн зөвлөмж хэмжээ, хэрэглэх заавар батлах тухай” Эрүүл мэндийн сайдын 2008 оны 190 тоот тушаал, “Журам батлах тухай” Эрүүл мэндийн сайдын 2009 оны 321 тоот тушаалыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

САЙД

Н.УДВАЛ

001682

**Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийн
зөвлөмж хэмжээ ба хэрэглэх заавар**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

Эхийн сүүгээрээ дагнан хооллож байгаа хүүхэд эхний 6 сард өсөж бойжиход шаардлагатай шимт бодисоо эхийн сүүнээсээ бүрэн авч чаддаг ба хүүхэд 6 – 24 сар хүртэл, улмаар 36 сар хүртлээ маш эрчимтэй өсдөг тул тэдний бие махбодод шаардагдах шимт бодисын хэрэгцээ ихсэхийн хирээр эхийн сүүний найрлага дахь шимт бодисуудын хэмжээ нь хүүхдийн хэвийн өсөлт, хөгжилтийн хэрэгцээг бүрэн хангаж хүрэлцэхгүйгээс шалтгаалан хүүхэд хоол тэжээлийн дуталд өртөж эхэлдэг. Эхийн сүүний найрлага дахь тэжээлийн бодис, аминдэм, эрдсийн хэмжээ эх амаржсаны дараах 2-р сараас эхлэн буурч, 6 сар хүрэхэд хүүхдийн өсөлт хөгжилтийн хэрэгцээг бүрэн хангаж чадахгүйд хүрдэг.

Бичил тэжээлийн дутал нь нийгмийн эрүүл мэндэд тулгамдаж буй томоохон асуудлын нэг болоод байна. Тухайлбал, буурай хөгжилтэй орны 2 тэрбум гаруй хүн А аминдэм, иод, төмөр, цайр гэх мэт аминдэм, эрдэс бодисын дуталд өртөж байна гэсэн тооцоог ДЭМБ-аас гаргажээ. Манай орны бага насны хүүхдийн дунд Д аминдэмийн дутал 21.8%, цус багадалт 28.5%, төмөр дутал 21.4%, А аминдэм дутал 32.4%, фолийн хүчлийн дутал 79%, цайрын дутал 74%, селений дутал 57% байгаа бөгөөд бага насны хоол тэжээлийн архаг дутал, хүүхдийн өсөлт, хөгжилтийн хоцрогдол тогтвортой буурахгүй, 2011 оны байдлаар 5 хүртэлх насны хүүхдийн 15,6 хувь нь өсөлт, хоцролттой, гурван хүүхэд тутмын нэг нь хүнд зэргийн өсөлт, хоцролттой байгааг Хүн амын хоол тэжээлийн байдлыг тогтоох үндэсний IV дэх судалгаагаар тогтоогоод байна.

Хөгжиж буй орнуудад эмзэг бүлгийн хүн амыг бичил тэжээлийн дутлаас сэргийлж, хүүхдийн өсөлт хөгжилтийг дэмжих зорилгоор “Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэл”-ийг түгээмэл хэрэглэдэг бөгөөд манай оронд бага насны хүүхэд, жирэмсэн эмэгтэй, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүдийг олон найрлагат бичил тэжээлээр хангах бодлого, арга хэмжээг хэрэгжүүлж байна.

Хоёр. Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийн найрлага

2.1 Бэлдмэлийн үндсэн найрлага:

2.1.1 Аминдэм: А, Д, Е, С, тиамин (B_1), рибофлавин (B_2), ниацин (B_3), пиридоксин (B_6), цианокобаламин (B_{12}), фолийн хүчил,

2.1.2 Эрдэс бодис: төмөр, цайр, зэс, селен, иод,

2.2 Бага насны хүүхдэд зориулсан олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийн найрлага:

06-59 сартай хүүхдэд зориулсан олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийн найрлага дахь шимт бодисын хэмжээг хүүхдийн аминдэм, эрдэс бодисын зөвлөмж хэмжээтэй харьцуулан жишээнийг нэгдүгээр хүснэгтээс үзнэ үү.

**06-59 сартай хүүхдэд зориулсан холимогийн найрлага дахь бодисуудын
зөвлөмж хэмжээ болон илүүдэл үүсгэх тун хэмжээ**

№	Аминдэм, эрдэс бодис	Бэлдмэл дэх агууламж	Монгол хүүхдийн зөвлөмж хэмжээ		Цусанд эргэлдэх хугацаа	Нөөцлөг дэх хугацаа	Илүүдэл буюу хордлого үүсгэх хоногийн тун
			6-11 сар	1-3 нас			
1	А аминдэм (мкг)	400	352	400			≥3000 -10000 нэгж
2	Д аминдэм (мкг)	10.0	10	10	24	3 сар	
3	Е аминдэм (мг)	5.0	4.7	6			≥3000
4	С аминдэм (мг)	3.0	35	40			≥3 г
5	Тиамин В1 (мг)	0.5	0.5	0.6			
6	Рибофлавин В2 (мг)	0.5	0.5	0.6			
7	Ниацин В3 (мг)	6.0	6.2	7.9	1.5-9 цаг		Никотин амидын хүчил 3.5 г/кг жин, никотины хүчлийн тун 4.5 – 5.2 г/кг
8	Пиридоксин В6 (мг)	0.5	0.3	0.9			1 гр
9	Цианокобальамин В12 (мкг)	0.9	0.5	0.7		5-6 жил	
10	Фолийн хүчил (мкг)	150.0	37.8	50		4-5 сар.	
11	Төмөр (мг)	10.0	8	8			Илүүдэл -45мг/хоног Хордлого -100мг/хоног
12	Цайр (мг)	4.1	4.7	10			150-300 мг
13	Зэс (мг)	0.56	0.6-0.7	0.7-1.0			
14	Селен (мкг)	17.0	15	20			>800
15	Иод (мкг)	90.0	47	70			

Тайлбар:

10мкг Д аминдэм нь 400 ОУН

400мкг А аминдэм нь 1200 ОУН-тэй тэнцэнэ.

2.3 Жирэмсэн эмэгтэй, хөхүүл хүүхэдтэй эхэд зориулсан бэлдмэлийн найрлага:

Жирэмсэн эмэгтэй, хөхүүл хүүхэдтэй эхчийн физиологийн өвөрмөц үе шатуудад тохирсон хоол тэжээлийн зөвлөмж хэмжээнд үндэслэн уг бэлдмэлийн найрлагыг тогтоосон байна./хүснэгт 2/

Хүснэгт 2

**Жирэмсэн эмэгтэй, хөхүүл хүүхэдтэй эхэд зориулсан олон найрлагат
бичил тэжээлийн бэлдмэлийн найрлага**

№	Аминдэм, эрдэс бодис	Хэмжээ	Химийн бүтэц
1	А аминдэм (мкг)	800	Усанд уусдаг ацетат
2	Д аминдэм (мкг)	10.0	Усанд уусдаг холекальциферол

937

3	Е аминдэм (мг)	15.0	Дл-альфа-токоферол ацетат
4	С аминдэм (мг)	55.0	Л-аскорбины хүчил
5	Тиамин В1 (мг)	1.4	Тиамин гидрохлорид
6	Рибофлавин В2 (мг)	1.4	Рибофлавин 5 фосфат натри
7	Ниацин В3 (мг)	18.0	Никотинамид
8	Пиридоксин В6 (мг)	1.9	Пиридоксин гидрохлорид
9	Цианокобальамин В12 (мкг)	2.6	1/1000 шингэлсэн 100% идэвхитэй хэсэг
10	Фолийн хүчил (мкг)	600.0	10% фолийн хүчил агуулсан триюурэйт
11	Төмөр (мг)	27.0	Бүрхүүлтэй fumarat төмөр
12	Цайр (мг)	10.0	Глюконат цайр
13	Зэс (мг)	1.15	Глюконат зэс
14	Селен (мкг)	30.0	Селент натри
15	Иод (мкг)	250.0	Кали иодид

Тайлбар:

10мкг Д аминдэм нь 400 ОУН

800мкг А аминдэм нь 2400 ОУН-тэй тэнцэнэ.

2.4 Бэлдмэлийн хэлбэр:

2.4.1 Шахмал - Жирэмсэн эмэгтэй, хөхүүл эх

2.4.2 Нунтаг -Хүүхдэд

Гурав. Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийг хэрэглэх заавар

3.1. Бага насны хүүхэд хэрэглэх заавар

- 3.1.1 06-23 сартай хүүхдэд өдөр бүр нэг уут бэлдмэлийг нэг удаад идэх хэмжээний, сайтар хутгаж бүлээн болгосон хоолонд хольж өгнө.
- 3.1.3 Бичил тэжээлийн бэлдмэл хольсон хоолыг сайтар хутгаж хүүхдэд тухайн үед нь дуустал идүүлнэ.
- 3.1.4 Бичил тэжээлийн бэлдмэлийг хэт халуун хоолонд хийвэл төмрийн бичил бүрхэвчийг хайлуулж, улмаар хоолны амтыг өөрчилнө.
- 3.1.5 Сүү, цагаан идээ, цай зэрэг төмрийн шимэгдэлтийг сааруулдаг хоол хүнсэнд хольж болохгүй.
- 3.1.6 Бэлдмэл дэх төмрийн агууламжтай холбоотойгоор хүүхдийн баас хар гарч шингэрч болно.
- 3.1.7 Бэлдмэлийг хэрэглэж байгаа үед А, Д аминдэмийг эмчилгээний зорилгоор эмчийн заавар, зөвлөмжийн дагуу хамтруулан хэрэглэж болно.
- 3.1.8 Бэлдмэлийг хэрэглэхийн зэрэгцээ 24 сар хүртэл нь эхийн сүүгээр үргэлжлүүлэн хооллох, хүүхдийн бие махбодын онцлогт тохирсон, тэжээллэг нэмэгдэл хоол бэлтгэж өгнө.
- 3.1.9 Сум, өрхийн эрүүл мэндийн ажилтан хүүхдэд ОНБТХ-ийг 6-11, 12-17, 18-22, 23-24 сартайд нь тус бүр 60 ширхэгийг олгоно.

3.1.10 Эрүүл мэндийн ажилтан нь бэлдмэлийг хэрэглэх зааврын заалт бүрийг эцэг, эх, асран хамгаалагчдад дэлгэрэнгүй тайлбарлаж өгнө

3.2. Жирэмсэн эмэгтэй, хөхүүл хүүхэдтэй эхэд хэрэглэх заавар

3.2.1 Жирэмсэн эмэгтэй жирэмсний хяналтад орсон үеэс 6 сарын турш өдөр бүр 1 шахмалыг хооллох үеэр болон хоолны дараа залгиж ууна.

3.2.2 Хөхүүл эх амаржсаны дараах 1 сараас эхлэн өдөр бүр нэг шахмалаар хооллох үеэр болон хоолны дараа 6 сарын турш хэрэглэнэ.

3.2.3 Бэлдмэлийг төмөр ба фолийн хүчлийн бэлдмэлтэй зэрэгцүүлэн хэрэглэж болно.

3.2.4 ОНБТБ-ийг Жирэмсэн эмэгтэйд жирэмсний хяналтын эмч, хөхүүл хүүхэдтэй эхэд сум, өрхийн эмч өгч, хэрэглээнд тогтмол хяналт тавина.

3.2.5 Бэлдмэлийг хэрэглэх зааврын заалт бүрийг дэлгэрэнгүй тайлбарлаж өгнө.

-oOo-

**ЭМЯ-ны дэргэдэх Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийг
үндэсний хэмжээнд зохицуулах зөвлөлийн эрх, үүрэг**

**Нэг. ЭМЯ-ны дэргэдэх “Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийг
нэвтрүүлэх” зохицуулах зөвлөлийн эрх, үүрэг**

- 1.1. ЭМЯ-ны дэргэдэх Зохицуулах зөвлөл нь ОНБТБ-ийн төлөвлөлт, захиалга, хангалт, татан авалт, түгээлт, мэдээлэл, сургалт сурталчилгаа, хяналт үнэлгээний асуудлыг удирдлага зохион байгуулалтаар хангана.
- 1.2. Тухайн оны ОНБТБ-ийг хэрэглэх хүн амын тоог үндэслэн хагас жил тутамд ОНБТБ-ийн нэгдсэн төлөвлөлт, захиалгыг боловсруулж хэлэлцэнэ.
- 1.3. ОНБТБ-ийг тогтвортой хангалт, тээвэрлэлтийн санхүүжилтийн асуудлыг зохицуулна.
- 1.4. Орон нутгийн ажлын хэсгийн үр дүн, үйл ажиллагааны тайланг жилд нэг удаа хэлэлцэж үнэлгээ өгнө.
- 1.5. ОНБТБ-ийн хэрэглээний үр дүнд үнэлгээ, судалгаа зохион байгуулна.
- 1.6. ОНБТБ-тэй холбоотой сургалт, сурталчилгааны нэгдсэн төлөвлөгөөг жил бүр баталж, холбогдох байгууллагаар хэрэгжилтийг хангуулах үйл ажиллагааг зохицуулна.

**“Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийг нэвтрүүлэх” орон нутгийн
ажлын хэсгийн эрх үүрэг, бүрэлдэхүүн**

**Нэг. “Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийг нэвтрүүлэх” орон
нутгийн ажлын хэсгийн эрх үүрэг**

- 1.1. Тухайн орон нутгийнхаа ОНБТБ-ийн төлөвлөлт, захиалга, хангалт, татан авалт, түгээлт, мэдээлэл сургалт сурталчилгаа, хэрэглээ, хангамжид хяналт үнэлгээг удирдан зохион байгуулна.
- 1.2. Тухайн оны хүн амын тоог үндэслэн хагас жил тутамд ОНБТБ-ийн нэгдсэн төлөвлөлт, захиалгыг боловсруулж, ЭМЯ-ны дэргэдэх “Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийг нэвтрүүлэх” зохицуулах зөвлөлийн нарийн бичгийн даргад өмнөх оны эхний хагас жилийн дотор хүргүүлнэ.
- 1.3. ОНБТБ-ийн түгээлт, мэдээлэл сургалт сурталчилгаа, хяналт үнэлгээг тогтвортой зохион байгуулах санхүүгийн эх үүсвэрийг орон нутгийн төсөвт тусгаж зохицуулна.
- 1.4. Орон нутгийн ажлын хэсэг нь сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвийн ажлын үр дүн, үйл ажиллагааны тайланг улирал тутамд хэлэлцэж үнэлгээ өгч, жилд нэг удаа ЭМЯ-ны дэргэдэх “Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийг нэвтрүүлэх” ажлын хэсэгт тайлагнана.

**Хоёр. “Олон найрлагат бичил тэжээлийн бэлдмэлийг нэвтрүүлэх” орон
нутгын ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн**

Дарга: Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газрын дарга
Гишүүд: Аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын Нийгмийн эрүүл
мэндийн албаны Нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд асуудал
хариуцсан мэргэжилтэн
Аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын Нийгмийн эрүүл
мэндийн албаны Хүүхэд, өсвөр үеийн эрүүл мэндийн
асуудал хариуцсан мэргэжилтэн
Аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын Эдийн засаг,
удирдлага, мэдээллийн албаны Эрүүл мэндийн статистик,
бүртгэл, мэдээллийн мэргэжилтэн
Аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын Эдийн засаг,
удирдлага, мэдээллийн албаны Хяналт-шинжилгээ,
үнэлгээний асуудал хариуцсан мэргэжилтэн
ОУБ-ын орон нутаг дахь эрүүл мэнд хоол тэжээлийн
асуудал хариуцсан ажилтан
Мэдээлэл сургалт сурталчилгаа хариуцсан мэргэжилтэн

Нарийн бичгийн
дарга:

Аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын Нийгмийн
эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний мэргэжилтэн

**ОНБТБ-ийн мэдээлэл сургалт сурталчилгаа зохион байгуулахад
баримтлах үндсэн чиглэл**

- 1.1. ОНБТБ-ийн мэдээлэл сургалт сурталчилгаа/МСС/ нь тус бэлдмэлийг холбогдох эмч, мэргэжилтэн зорилтот бүлгийн хүүхдүүдийн эцэг, эх, асран хамгаалагчаар дамжуулан 6-23 сартай хүүхдэд болон жирэмсэн эмэгтэй, хөхүүл хүүхэдтэй эх зөв, зохистой хэрэглэх мэдлэг, дадалтай болгоход чиглэгдэнэ.
- 1.2. Эрүүл мэндийн сайдаар батлагдсан "6-23 сартай хүүхдэд 2013-2016 онд олгох ОНБТБ-ийн захиалга, санхүүжилтийн нэгдсэн төлөвлөгөө"-г баримтлан МСС-г зохион байгуулна.
- 1.3. Тус төлөвлөгөөний дагуу 2014- 2015 оны турш ОНБТБ-ийн ач холбогдол, үр нөлөө, хэрэглээний талаар МСС-г нийт хүн амын дунд зохион байгуулж, 2016 оноос эхлэн ОНБТБ-ийг нийгмийн халамжийн газарт бүртгэлтэй ядуу, эмзэг бүлгийн 6-23 сартай хүүхдэд үнэгүйгээр, харин бусад бүлгийн хүн амын 6-23 сартай хүүхдэд ОНБТБ-ийг өөрийн өртгөөр нь эмийн сангаар дамжуулан олгож байх чиглэлийг баримтлан ажиллана.
- 1.4. ОНБТБ-ийн талаархи мэдээллийг хүн ам болон зорилтот бүлэгт хүргэх үйл ажиллагааны нэгдсэн төлөвлөгөөг НЭМҮТ-ийн Хоол судлалын төв, нэгдсэн төлөвлөгөөний дагуу холбогдох орон нутгийн байгууллагууд хэрэгжүүлнэ.
- 1.5. ОНБТБ-ийг хэрэглээг дэмжих сургалтыг аймаг орон нутагт батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу олон улсын байгууллага, НЭМҮТ-ийн Хоол судлалын төвөөс мэргэжил арга зүйн зөвлөмж авч зохион байгуулна.
- 1.6. ОНБТБ-ийн хэрэглээг дэмжих ухуулан таниулах ажлыг батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу шийдвэр гаргагчид, эрүүл мэндийн ажилтанд зохион байгуулна.
- 1.7. Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төв нь ОНБТБ-ийг хэрэглээг дэмжих сургалтыг батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу эрүүл мэндийн ажилтан, сайн дурын туслагч, асран хамгаалагч нарт зохион байгуулна.
- 1.8. Мэдээллийг түгээх үйл ажиллагааг төрийн ба төрийн бус байгууллага, олон улсын байгууллага хамтран хэрэгжүүлнэ.
- 1.9. Мэдээллийг үндэсний болон орон нутгийн мэдээллийн хэрэгсэл, хамт олны оролцоо, нийгмийн зах зээлийн бүтээгдэхүүн болон сурталчилгааны бусад сувгийг ашиглан түгээх ажлыг орон нутгийн ажлын хэсэг хариуцна.
- 1.10. ОНБТБ-тэй холбоотой сургалт, сурталчилгааны материал боловсруулж мэргэжлийн байгууллагаараа хянуулж ашиглана.
- 1.11. Мэдээлэл сурталчилгааны материалын загвар нь бүтээгдэхүүний нэр, гол мэдээлэл, зорилтот бүлэгт нийцсэн зураг, хэрэглэх заавар, бүтээгдэхүүний найрлага, хэрэглэх хугацаа зэргээс бүрдсэн байна.
- 1.12. Мэдээлэл сургалт сурталчилгааны эцэслэн боловсруулсан материалыг ЭМЯ-ны мэдээллийн санд бүртгүүлж, сонирхсон бүлэг, байгууллагуудад үнэгүй түгээнэ.

ОНБТБ-ийн хэрэглээний хяналт үнэлгээ, мэдээ, тайлан

- 1.1. ЭМЯ-ны дэргэдэх зохицуулах зөвлөл НЭМҮТ-ийн ХСХ-тэй хамтран жилд нэг удаа ОНБТБ-ийн түгээлт, хангалт, хүн амын хэрэглээний байдлын талаар хэлэлцэж, үнэлгээ өгч удирдлага, зохион байгуулалтын зөвлөмж өгнө.
- 1.2. Орон нутгийн Эрүүл мэндийн газар ОНБТБ-ийн түгээлт, хэрэглээнд хяналт тавьж, хагас жил тутам үнэлгээ өгч үр дүнг тооцно.
- 1.3. Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төв зорилтот бүлгийн хүн амын (06-23 сартай хүүхэд, жирэмсэн эмэгтэй, хөхүүл хүүхэдтэй эх) ОНБТБ-ийн хэрэглээнд сард 1-2 удаа хяналт тавьж, зөвлөгөө өгнө.
- 1.4. Орон нутгийн жирэмсний хяналтын эмч жирэмсэн эмэгтэйд түгээсэн ОНБТБ-ийн талаарх мэдээллийг энэхүү тушаалын зургаадугаар хавсралтын "А маяг"-ын дагуу хөтөлж, зургаадугаар хавсралтын "Г маяг"-ын дагуу мэдээ тайланг дараа сарын 5-ны дотор орон нутгийн ЭМГ-т хүргүүлнэ.
- 1.5. Орон нутгийн сум, өрхийн эмч хөхүүл хүүхэдтэй эхэд түгээсэн ОНБТБ-ийн талаарх мэдээллийг зургаадугаар хавсралт-"Б маяг"-ын дагуу хөтөлж, зургаадугаар хавсралтын "Г маяг"-ын дагуу мэдээ тайланг дараа сарын 5-ны дотор орон нутгийн ЭМГ-ийн Эрүүл мэндийн статистик, бүртгэл, мэдээллийн мэргэжилтэн Эрүүл мэндийн статистик, бүртгэл, мэдээллийн мэргэжилтэнд хүргүүлнэ.
- 1.6. Орон нутгийн сум, өрхийн эмч 6-23 сартай хүүхдэд түгээсэн ОНБТБ-ийн талаарх мэдээллийг зургаадугаар хавсралтын "В маяг"-ын дагуу хөтөлж, зургаадугаар хавсралт-"Г маяг"-ын дагуу мэдээ тайланг дараа сарын 5-ны дотор орон нутгийн ЭМГ-ийн Эрүүл мэндийн статистик, бүртгэл, мэдээллийн мэргэжилтэн Эрүүл мэндийн статистик, бүртгэл, мэдээллийн мэргэжилтэнд хүргүүлнэ.
- 1.7. Орон нутгийн ЭМГ нь сар бүрийн 10-ны дотор жирэмсэн эмэгтэй, хөхүүл хүүхэдтэй эх, 6-23 сартай хүүхдийн ОНБТБ-ийн хэрэглээ, үр дүнгийн тайланг "Бэлдмэлийн хэрэглээний нэгдсэн бүртгэл"-ийн дагуу бөглөж НЭМҮТ-ийн ХСХ-д ирүүлнэ.
- 1.8. Тайлан, мэдээний үнэн зөв, бодит байдалд НЭМҮТ-ийн ХСХ хяналт тавьж ажиллана.

Эрүүл мэндийн сайдын 2013-оны
03 дугаар сарын 29-ийн 02 тоот
тушаалын зургаадугаар хавсралт 1

ОНБТБ-ийн хэрэглэсэн жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн бүртгэл

Маягт А

Д/д	Овог нэр	Нас	Гэрийн хаяг	Олгосон	Жирэмсний сар									
					III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	Бүгд	
				жирэмсний хугацаа, долоо хоногоор										
				Тоо										
				Огноо										
				Гарын үсэг										
				жирэмсний хугацаа, долоо хоногоор										
				Тоо										
				Огноо										
				Гарын үсэг										
				жирэмсний хугацаа, долоо хоногоор										
				Тоо										
				Огноо										
				Гарын үсэг										
				жирэмсний хугацаа, долоо хоногоор										
				Тоо										
				Огноо										
				Гарын үсэг										
				жирэмсний хугацаа, долоо хоногоор										
				Тоо										
				Огноо										
				Гарын үсэг										
				жирэмсний хугацаа, долоо хоногоор										
				Тоо										
				Огноо										
				Гарын үсэг										
				жирэмсний хугацаа, долоо хоногоор										
				Тоо										
				Огноо										
				Гарын үсэг										
				жирэмсний хугацаа, долоо хоногоор										
				Тоо										
				Огноо										
				Гарын үсэг										
				жирэмсний хугацаа, долоо хоногоор										

Эрүүл мэндийн сайдын 2013 оны
03 дугаар сарын 04-ийн 100-т
тушаалын зургаадугаар хавсралт 2

ОНБТБ-ийн хэрэглэсэн хөхүүл эхчүүдийн бүртгэл
Маягт Б

Д/д	Овог нэр	Нас	Гэрийн хаяг	Олгосон	Төрсний дараахи сар						Уусан бүгд
					I	II	III	IV	V	VI	
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							
				Тоо							
				Огноо							
				Гарын үсэг							

Эрүүл мэндийн сайдын 2013 оны
03 дугаар сарын 29-нд /2013.03.29/ тоот
тушаалын зургаадугаар хавсралт 3

Маяг-В, Хүүхдийн хооллолт ба бэлдмэлийн хэрэглээний бүртгэл (хүүхэд тус бүрээр)

Хүүхдийн эцэг /эх/-ийн нэр Хүүхдийн Нэр Төрсөн он сар өдөр
Гэрийн хаяг

Ерөнхий мэдээлэл		Хэмжилтийн мэдээлэл		Аминдэм, бичил бодисын хангалтын мэдээлэл				Бусад		Хоол тэжээлийн байдлын үнэлгээ							
Хүүхдийн нас (сараар)	Хуанлийн Он, сар, өдөр	Хүүхдийн биеийн жин (кг)	Биеийн урт (см)	А аминдэм уусан эсэх	Д аминдэм уусан эсэх	Төмрийн бэлдмэл		Олон найрлагат бичил тэжээлийн холимог		Өвчлөл	Гэмтсэн эсэх	Хэлбэр* (Д, У, Х, Э, УН, ЭН, ХН, Н)	Урт/ насны үзүүлэлт	Жин/ насны үзүүлэлт	Жин/ уртын үзүүлэлт	Рахит	Цус барадалт
1.	2.	3.	4.	5.	6.	өгсөн	уусан	өгсөн	уусан	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
0																	
1																	
2																	
3																	
4																	
5																	
6																	
7																	
8																	
9																	
10																	
11																	
12																	
13																	
14																	
15																	
16																	
17																	
18																	
19																	
20																	
21																	
22																	
23																	
24																	

* Д - дан эхийн сүү, У - угжаар (ЭСОБ), Х - холимог буюу эхийн сүү болон ЭСОБ, Э - эхийн сүү болон ус, цай, УН - угж болон нэмэгдэл хоол, ЭН - эхийн сүү болон нэмэгдэл хоол,
ХН - эхийн сүү, угж болон нэмэгдэл хоол, Н - нэмэгдэл хоол.

145

Эрүүл мэндийн сайдын 2013 оны
03 дугаар сарын 19 өдрийн 10 дот
тушаалын зургаадугаар хавсралт 4

Бэлдмэлийн хэрэглээний нэгдсэн бүртгэл

Маягт Г

Хүн амын бүлэг	Бүртгэлтэй хүний тоо	Хэмжилтийн н мэдээ		Аминдэм, бичил бодисын хангалтын мэдээ				Бусад		Хоол тэжээлийн байдлын үнэлгээ																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
		Жинэлсэн	Биеийн урт хэмжсэн	А аминдэм уусан	Д аминдэм уусан	Төмрийн бэлдмэл		ОНБТБ	Өвчлөл	Гэмтсэн	Хооллолтын хэлбэр**							Үрт/ насны үзүүлэлт -ZSD-с бага	Жин /насны үзүүлэлт -ZSD-с бага	Жин /уртын үзүүлэлт -ZSD-с бага	Рахит	Цус барадалт																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
						д	у				х	э	ун	эн	хн	н																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.							16.	17.	18.	19.	20.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
Бага насны хүүхэд	0-5 сартай		тоо хувь																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					

Тайлбар:

*-Нэг бүтэн тун буюу 60ш уут ОНБТБ уусан хүүхдийн тоо, эзлэх хувь

**.- Д – дан эхийн сүү, У – угжаар (ЭСОБ), Х – холимог буюу эхийн сүү болон ЭСОБ, Э – эхийн сүү болон ус, цай, УН – угж болон нэмэгдэл хоол, ЭН – эхийн сүү болон нэмэгдэл хоол, ХН- эхийн сүү, угж болон нэмэгдэл хоол, Н- нэмэгдэл хоол,